

Det er uretfærdigt, men denne Uretfærdighed vejes op ved den Valgmaade, der gælder til dette Ting. Disse to Uretfærdigheder ligge hver paa sin Vægtskaal, og man bliver nødt til at tage dem begge paa en Gang for at komme til et fornuftigt Resultat. Men Stillingen er altsaa den, at man fra den ene Side af Salen siger: Forholdstalsvalg, og fra den anden ikke, og allerede paa dette Punkt vil altsaa den Lov, som her er forelagt, uhjælpelig strande, man vil ikke kunne komme nogen Vegne, alene det nævnte Stridsspørgsmaal vil være tilstrækkeligt til, at man uhjælpelig kører fast. Men der er jo ogsaa andre Vanskeligheder. Der blev jo saaledes igen stillet et Spørgsmaal fra det ærede Medlem, der sidst havde Ordet (Rottbøll), om de kongevalgtes Opløselighed. Konseilspræsidenten vilde ikke svare derpaa i Fjor, han vil vel neppe heller svare i Aar; og saa længe der ikke foreligger et Svar derpaa i Højres Favør, saa længe sidder Vognen ogsaa i Sumpen og kan ikke komme op. Og dertil maa saa endelig føjes, at det Tidspunkt, som var belejligt for at gennemføre en saadan Grundlovsforandring, nu er forbi; vi stode jo nemlig i Fjor foran baade Folketingsvalg og Landstingsvalg, saaledes at det kun var en Fjerdedel af Rigsdagen, hvis Mandater man havde nodig at opløse før Tiden. Dette Forhold vil ikke komme igen før om 12 Aar, hvis man da vedbliver at have Valg paa normal Tid, altsaa ikke før i 1918, hvad man jo maa indrømme er en temmelig lang Tid at vente, og en Opløsning af hele Rigsdagen paa en Gang er en ret vidtløftig Foranstaltning. Man er altsaa kommen over det Tidspunkt, hvor man kunde slippe nogenlunde nemt derfra. Naar man ser paa alle de Vanskeligheder, som saaledes have taarnet sig op, og som for de to førstnævntes Vedkommende er temmelig uoverstigelige, saa vil man ogsaa forstaa det berettigede i, at Socialdemokratiet allerede i Foraaret betragtede dette Forslag som strandet og krævede Grundloven opfyldt. Det har for øvrigt ogsaa i Sommer vist sig, at der ikke raader stor Begejstring i Befolkningen for denne Grundlovsforandring, man har haft nogen Vanskelighed ved at forklare Vælgerne Sagen, og nogen Begejstring har den, som sagt, ikke vakt. Der har ikke i Befolkningen vist sig nogen større Interesse for en Grundlovsforandring alene i det Øjemed at omlægge Kredsene. Kun hos et Parti, nemlig Reformpartiet, og paa dets Møder har man kunnet spøre noget i

Retning af Interesse for Sagen, andre Steder ikke. Men at et enkelt Parti, Reformpartiet, og Regeringen have Interesse for dette Forslags Gennemførelse, det er jo noget, som ikke vedrører Sagen i sig selv. Vi andre, der lide Uret ved den bestaaende Valgkredsordning, maa have Ret til at kræve, at Grundloven opfyldes. At Reformpartiet har sine Grunde til ikke at ville ordne Sagen paa den Maade, men ønsker at anvende en anden Fremgangsmaade, kommer jo ikke os ved, men vil man søge efter disse Grunde, saa kan man maaske finde dem i Konseilspræsidentens Udtalelser ved første Behandling her i Foraaret, hvor han gentagne Gange gjorde gældende, at man maatte ikke gribe for stærkt ind i de bestaaende Forhold, thi, sagde han, det er jo saaledes, at Befolkningen temmelig sikkert føler sig stærkt knyttet til de Kredse, der eksistere. Naar man nu ved, at de bestaaende Forhold ere i høj Grad skrigende og uretfærdige, hvad enhver, der vil se Statistikken og Valgkredsfordelingen efter, maa anerkende ere berettigede Udtryk, er det egentlig mærkværdigt nok, at den høje Regering ikke vil gribe stærkt ind. Men man kunde maaske omskrive de anførte Udtalelser en lille Smule og saaledes komme Sagen noget nærmere, og jeg vilde da mene, at man passende kunde give Konseilspræsidentens Udtalelse den Ordlyd, at det er Regeringen og Regeringspartiets Medlemmer, som føle sig stærkt knyttede til de Kredse, der nu en Gang eksistere. Og derved kommer man saa ind paa Spørgsmaalet om Regeringens Politik, paa Spørgsmaalet om Magtfordelingen i Partiene og paa alle de Spørgsmaal, som dermed hænge sammen, og deri maa vel ogsaa Grundene til, at Regeringen og Regeringspartiet ikke ønske at gribe for stærkt ind i de bestaaende Forhold, i Virkeligheden søges.

Det Forslag, som her ligger paa Tingets Bord, betragter jeg i Henhold til det, jeg har udtalt, som dødt. Det blev slaet grundigt ihjel i Foraaret, og det fik sig en lille Omgang igen nu lige for et Øjeblik siden. Det er dødt, og det forekommer mig, at Regeringen rigtigst burde lægge det i Kisten og begrave det i Stilhed. Som det nu foreligger, kan jeg kun se, at det kan gøre en Nytte eller Unytte, alt efter den Side, fra hvilken man ser det. Det kan staa som en Hindring for, at et levende Grundlovsbud bliver opfyldt, det er den eneste Nytte, det kan gøre. Jeg antager ikke, at nogen i dette Ting tror